

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
38-312 KOPIA 733
tel./fax (18) 353-46-33
now. gorlicki, woj. małopolskie
REGON 1426439917 NIP 736-10-22-509

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY
W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W ROPIE
ZA 2022R.
ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ**

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, najważniejszą wartością i naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a przede wszystkim jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju dzieci. To właśnie one, jako najbardziej bezbronne potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony środowiska rodzinnego, zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa, potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych, wychowania w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej. Zadaniem rodzica jest wychowanie dzieci w atmosferze spokoju, szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich prawidłowy rozwój, kształtowania samodzielności życiowej oraz zapewniania ochrony przysługujących im praw i wolności. Rodzice nie zawsze jednak potrafią w prawidłowy sposób wypełniać swoje zadania opiekuńczo – wychowawcze. Rodzina dysfunkcyjna nie zaspokaja potrzeb emocjonalnych jej członków, nie zapewniając im bezpieczeństwa ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci. Dlatego tak ważne jest wspieranie rodzin przeżywających kryzys, mając głównie na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny mającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci ich ochrona dla nich może być osiągnięta przez współpracę w szczególności ze środowiskiem lokalnym, instytucjami pomocniczymi, oświatowymi, podmiotami leczniczymi i organizacjami pracujących z dziećmi i rodzicami.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych został nałożony na samorząd gminny ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. 2020 poz.821 z późn. zm.).

Do zadań własnych gminy, określanych w art.176 ww. ustawy, należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, dostępność do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym,
- 6) sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art. 179 ww. ustawy w terminie do 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Powyższe zadania zrealizowane są w oparciu o założenia programowe i ustawowe, zawarte w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Ropa na lata 2022 – 2024”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/262/22 Rady Gminy Ropa z dnia 25 lutego 2022r.

ZADANIA REALIZOWANE W GMINIE ROPA W 2022r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie w zrealizował następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny

GOPS w Ropie opracował i realizował „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ropa na lata 2022 – 2024”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/262/22 Rady Gminy Ropa z dnia 25 lutego 2022r.

Głównym założeniem programem jest utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny, poprzez skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do pełnienia ich zadań rozpatrywane z perspektywy potrzeb dziecka.

Celem szczegółowym programu jest:

- 1) Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin,
- 2) Zabezpieczenie potrzeb socjalno – bytowych dziecka i rodziny,
- 3) Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 4) Poprawa funkcjonowania oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- 5) Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych,
- 6) Uwrażliwienie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych,
- 7) Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci.

Od stycznia 2021r. GOPS w Ropie zatrudnił asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w zadaniowym czasie pracy. Osoba zatrudniona na tym stanowisku posiada stosowne kwalifikacje art.12 ustawy o pieczy zastępczej.

3. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystentów rodziny

W 2022r. GOPS objął wsparciem łącznie objęto pomocą 7 rodzin, w tym 18 małoletnich dzieci. Współpraca z rodzinami była prowadzona na wniosek pracownika socjalnego, po wcześniejszym wyrażeniu zgody ze strony opiekunów i założeniem aktywnego udziału rodzin. W bieżącym okresie sprawozdawczym 3 rodziny posiadały sądowe zobowiązanie do współpracy z asystentem.

Praca asystenta odbywała się głównie w miejscu zamieszkania rodzin, a w razie potrzeby asystent towarzyszył rodzinom w załatwianiu bieżących spraw. Asystent podjął współpracę z:

- szkołami i przedszkolami (dyrektorami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym),
- podmiotami leczniczymi,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Gorlicach,
- kuratorami społecznymi i zawodowym ze Sądu Rejonowego w Gorlicach,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorlicach,
- Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach.

Ponadto asystent współpracuje z pracownikami socjalnymi, konsultując na bieżąco wydarzenia z życia rodzin, dalsze planowane działania oraz proponowane formy wsparcia. Pracownik socjalny w początkowym etapie współpracy służy asystentowi, zarówno posiadaną wiedzą teoretyczną, jak i swoim doświadczeniem w pracy z konkretną rodziną. Natomiast w etapach późniejszych współpraca polega na wymianie posiadanych informacji. Asystent rodziny i pracownik socjalny uzupełniają się w podejmowanych działaniach i wymieniają nie tylko wiedzę na temat danej rodziny, ale również swoim doświadczeniem, a wszystko po to aby osiągnąć pozytywne wyniki w podejmowanych działaniach i tym samym jak najlepiej pomóc rodzinom słabszym społecznie.

Główne problemy z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny to:

- niskie umiejętności opiekuńczo - wychowawcze rodziców,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń rozwoju i zachowania,
- nieprawidłowe prowadzenie gospodarstwa domowego,
- trudności w budowaniu właściwych relacji w rodzinie,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- brak stałego zatrudnienia rodziców dzieci,
- niepełnosprawność i problemy zdrowotne dzieci i członków rodziny,
- trudności finansowe rodzin, nieumiejętność gospodarowania budżetem domowym,
- niskie samoocena i brak wiary w swoje możliwości klientów.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia ww. rodzinom polegała m.in. na:

- analizowaniu sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- modelowaniu właściwego wzorca rodziny - kształtowania odpowiednich postaw rodzicielskich i poprawnego sprawowania obowiązków rodzicielskich, wzmocnienia silnych stron członków rodziny;
- prowadzeniu pogadanek, indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci oraz kształtowaniu właściwych podziału obowiązków w rodzinie;
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi socjalnych, psychologicznych,;
- zachęcaniu do poprawy wzajemnej komunikacji w relacjach rodzinnych, motywowaniu do wzajemnego dialogu i zrozumienia, podtrzymywania więzi rodzinnych;
- działaniach integracyjnych na rzecz rodziny - kształtowaniu umiejętności organizowania wolnego czasu rodziny;
- wsparciu i poradnictwie w pokonywaniu trudności szkolnych dzieci, wdrażanie metod nagradzania, motywowania, ponoszenia konsekwencji niewłaściwych zachowań;
- przygotowywaniu i wspólnym opracowywaniu dodatkowych materiałów edukacyjnych oraz wspierających zdiagnozowane trudności dla podopiecznych;
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- zachęcaniu do poprawy warunków mieszkaniowych rodzin;
- motywowaniu do podejmowania i utrzymywania pracy zarobkowej;
- prezentowaniu form aktywnego szukania pracy, korzystania z ofert Powiatowego Urzędu Pracy, zasobów Internetu, analizowania możliwości w środowisku lokalnym;
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym, monitorowanie bieżących rachunków i codziennych wydatków;

- motywowaniu i pomocy w zorganizowaniu diagnozy w poradni psychologiczno – pedagogicznej;
- motywowaniu rodzin do troski o stan zdrowia, podejmowania specjalistycznego leczenia, regularnych kontroli lekarskich oraz bieżących wizyt u lekarza POZ;
- współpracy z instytucjami oraz pomoc rodzinom w nawiązaniu kontaktów z instytucjami, szczególnie działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach;
- prowadzeniu działań zaradczych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
- motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego oraz udziału w grupach wsparcia;
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- wsparciu psychicznym rodzin oraz budowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, zaradności i poczucia sprawczości u podopiecznych
- kształtowaniu umiejętności radzenia z codziennymi problemami, wynikającym z nich stresem i zdolności panowania nad emocjami;
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną.

4. Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Zadanie to realizowane było przez współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorlicach oraz Gorlickim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, które umożliwiają mieszkańcom powiatu bezpłatne poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne, wsparcie w sytuacjach kryzysowych. Informacja o możliwości skorzystania z oferty placówki została zamieszczona na tablicy ogłoszeniowej GOPS w Ropie oraz zamieszczona na stronie internetowej. Ponadto pracownicy Ośrodka na bieżąco informowali klientów o możliwości uzyskania tam pomocy. W razie potrzeby interesanci byli kierowani do Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach (porady i konsultacje psychologiczne, porady prawne).

5. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Zgodnie z art. 29 ust.2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. W bieżącym roku sprawozdawczym nie funkcjonowały na terenie Gminy Ropa rodziny wspierające.

6. Monitoring sytuacji rodzin, w tym monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

GOPS w Ropie na bieżąco monitorowała sytuację w rodzinach objętych pomocą Ośrodka oraz w zależności do występujących potrzeb. Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej prowadzony był na bieżąco zarówno przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych Ośrodka i kierownika GOPS.

7. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny

Ośrodek realizował powyższe zadanie, sporządzając sprawozdania z zakresu wspierania rodziny za rok 2022 i przesyłając je właściwemu wojewodzie.

8. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Obowiązek współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W bieżącym roku sprawozdawczym na terenie Gminy Ropa 7 dzieci zostało umieszczone w pieczy zastępczej w formie rodziny zastępczej, a 1 osoba przebywa w rodzinnym domu dziecka.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Z rozpoznanych potrzeb środowiska lokalnego oraz w celu realizacji zapisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn.zm.) zauważa się potrzebę objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem. Konieczna jest kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który będzie pracował z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych i obejmie je długoterminowym wsparciem.

mgr Ewa Domańska
Stowarzyszenie Rodzaka Pomocy
Społecznej w Ropie